

T.C.
İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BÖLÜMÜ

İŞYERİNDE ÇALIŞAN EĞİTİMİ VE KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖMER KARTAL

Tez Danışmanı
YRD. DOÇ. DR. ASUMAN KARAMAN

İSTANBUL
Mart 2016

T.C.
İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BÖLÜMÜ

İŞYERİNDE ÇALIŞAN EĞİTİMİ VE KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖMER KARTAL
131101731

Tez Danışmanı
YRD. DOÇ. DR. ASUMAN KARAMAN

İSTANBUL
Mart 2016

KABUL ONAY

T.C.

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

İş Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi : 27/04/2016

Yrd. Doç. Dr. Asuman KARAMAN

T.C. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

Jüri Başkanı

Prof. Dr. İmer OKAR

T.C. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

Üye

Yrd. Doç. Dr. Rüştü UÇAN

T.C. Üsküdar Üniversitesi

Üye

ÖZGÜNLÜK BİLDİRİSİ

1. Bu çalışmada, başka kaynaklardan yapılan tüm alıntılarını, ilgili kaynaklar referans gösterilerek açıkça belirtildiğini,
2. Alıntılar dışındaki bölümlerin, özellikle tezin ana konusunu oluşturan teorik çalışmaların ve yazılım/donanımın benim tarafımdan yapıldığını,
3. Anket çalışmaları için “etik kurul onay” yazısı alındığını bildiririm.

İstanbul, MART 2016
Ömer KARTAL

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY	i
ÖZGÜNLÜK BİLDİRİSİ	iii
İÇİNDEKİLER	iii
RESİMLER.....	v
TABLOLAR	vii
KISALTMALAR	vii
ÖNSÖZ	viii
ÖZET	viiix
SUMMARY.....	x
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
GENEL BİLGİLER.....	3
1.1. İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yasal Düzenlemeler	3
1.1.1. Dilaver Paşa Nizamnamesi 1865	3
1.1.2. İş Sağlığı ve Güvenliği 6331 Sayılı Kanun	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
ÇALIŞANLARA VERİLEN EĞİTİM.....	5
2.1. Çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimini Kim Verir	5
2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Konuları	6
2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerin Verileceği Mekan Nitelikleri.....	8
2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Süresi	8
2.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerin Belgelendirilmesi	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	9
ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI	9
3.1. Risk Kontrol Adımları	9
3.2. Kişisel Koruyucu Donanım.....	11

3.3. Gürültü Seviyesinin Riski	12
3.3.1. Kulak Koruyucuları	13
3.4. Göz ve Solunum İçin Riskler	13
3.4.1. Göz, Yüz ve Solunum Sistemi Koruyucuları	13
3.5. Baş ve Gövde Riski	13
3.5.1. Baş, Gövde Ve Koruyucuları	14
3.6. El, Ayak ve Parmak Riski	14
3.6.1. El, Ayak ve Parmak Koruyucuları	14
3.7. Çalışanda ve Çalışma Ortamında Olumsuz Etkenler	15
3.8. Bazı Ülkelerde İSG Kanununa Bakış	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
ANKET UYGULAMASI, ANALİZİ, TARTIŞMA, ÖNERİ VE SUNUŞ	21
4.1. A Firması (Açık Hava Reklam)	27
4.2. B Firması (Metal Alüminyum)	27
4.3. C Firması (Mobilya)	33
4.4. D Firması (Elektrik Pano)	39
4.5. E Firması (Makina)	45
4.6. ANKET CEVAPLARI IŞIĞINDA FİRMA KARŞILAŞTIRILMASI	51
4.7. Anket Uygulamasının Genel Sonuçları	57
4.8. Ankete Katılan Çalışanların Öğrenim Durumuna Göre Sonuçları	64
4.9. Yaş Grubu (35-54) Anket Sonuçları	68
SONUÇ VE ÖNERİLER	73
KAYNAKÇA	75
EK1 Anket Formu	73
EK2 Etik Kurulu Uygun belgesi	80

RESİMLER

Resim 1. KKD örnek resimler	12
Resim 2. Uygunsuz çalışan örneği.....	16
Resim 3. Uygunsuz çalışan örneği.....	17
Resim 4. Uygunsuz çalışan örneği.....	18
Resim 5. KKD sıkıntısı örneği	18
Resim 6. Anket Çalışmasından Örnek	62
Resim 7. Çalışanın çelik burunlu ayakkabıya yaptığı operasyon	63

TABLULAR

Tablo 1. Ülke Bazlı Çalışma Şekilleri	19
Tablo 2. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu	22
Tablo 3. A İşyeri Anket Genel Tablosu.....	23
Tablo 4. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu	28
Tablo 5. B İşyeri Anket Genel Tablosu.....	29
Tablo 6. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu	34
Tablo 7. C İşyeri Anket Genel Tablosu	35
Tablo 8. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu	40
Tablo 9. D İşyeri Anket Genel Tablosu	41
Tablo 10. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu	46
Tablo 11.E İşyeri Anket Genel Tablosu.....	47
Tablo 12. Firma Karşılaştırma Tablosu	51
Tablo 13. Anket katılım genel kişi tablosu	57
Tablo 14. Anket Genel Sonuç Tablosu	58
Tablo 15. Çalışan ilköğretim mezunu	64
Tablo 16. Çalışan lise mezunu.....	65
Tablo 17. Çalışan Yüksek Okul mezunu	66
Tablo 18. Anket Katılım Yaş Grubu Tablosu	68
Tablo 19. 35-54 Yaş Grubu Tablosu	69

KISALTMALAR

CE : Uygunluk işareti (Conformite Europeenne)

dB : Desibel

dB(A), dB(C) : Ses seviyesi

ILO : Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization)

İSG Eğitimi: İş sağlığı ve güvenliğince çalışanlara yönelik gerçekleştirilen eğitim

İSG : İş Sağlığı ve Güvenliği

KKD : Kişisel koruyucu donanım

LEX : Maruziyet sınır değerleri

Ptepe : En yüksek ses basıncı

Pa : basınç (pascal)

re : Reynolds

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

μ Pa : Mikro basınç

ÖNSÖZ

Çalışmamın her aşamasında ilgisini, bilgisini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve değerli fikirleri ile bana her zaman yol gösteren ve yardımcı olan değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Asuman KARAMAN'a, desteklerini esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Oğuz ÖZYARAL'a, Prof. Dr. İmer OKAR'a ve Öğr. Gör. Dr. Filiz ALBAYRAK'a, her zaman yanımda olup, beni destekleyen sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım.

ÖMER KARTAL

ÖZET

İŞYERİNDE ÇALIŞAN EĞİTİMİ

VE KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

Giriş: İş sağlığı ve güvenliği, İnsanın nefes alıyor olduğu yerde ve zamanda insanın sağlığını tehdit eden olumsuzlukları minimize etme çalışmasını gerçekleştiren bilim dalıdır. Çalışanların sağlıklı ve güvenli ortamda güvenli bir şekilde çalışma gerçekleştirmesi açısından birtakım çalışmalarla, sorumluluklar getirilmiş ve geliştirilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, işverenlerin iş sağlığı ve güvenliğine yönelik yükümlülükler ve sorumluluklar doğrultusunda yapılan eğitimlerin çalışanın kişisel koruyucu donanım kullanması üzerinde etkisinin araştırılmasıdır. Çalışanların Kişisel koruyucu donanım kullanması sorumluluğu ve diğer değişkenler de irdelenecektir.

Yöntem: Yapılan iş sağlığı ve güvenliği eğitim çalışmasının ardından kişisel koruyucu donanım kullanılması gerektiği durumlarda yaşanabilen aksaklığın nedenini araştırmak için işyerlerinde durumu gözlemlemenin yanı sıra çalışanlarla birebir anket çalışması yapıldı. Sonuçlar çeşitli parametreler açısından istatistiki olarak değerlendirildi. Kişisel koruyucu donanımın kullanılması sürekliliğinin gerçekleşmesi, iyileşmesi konusu tartışılarak ve öneriler geliştirerek sunuldu.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı, iş güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği, eğitim, Kişisel koruyucu donanım.

SUMMARY

EMPLOYEE TRAINING AND THE USAGE OF PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT IN THE WORKPLACE

Introduction: Occupational health and safety is the discipline which reduce the problems (negative effects) of human health-threatening situations anywhere any time. This discipline develops healthier environments for people to operate in the responsibilities that are necessary.

Aim: The purpose of this study evaluate the effect of employee training about occupational health and safety obligations and responsibilities on employee's usage of personal protective equipment. Personal responsibility and other parameters will be examined.

Methods: Consequences evaluated statistically with observation and survey study. The usage, sustainability and improvement of personal protective equipment were discussed and recommendations about this issue were suggested.

KEY WORDS: Occupational health, Occupational safety, training, occupational health and safety, personal protective equipment

GİRİŞ

İş sağlığı ve güvenliği 6331 numaralı yasa ile iş hayatında çalışanların sağlıklı ve güvenli ortamda çalışmalarına yönelik uygulamada, eğitimler, makina koruyucularını ve çalışanların kişisel koruyucu donanımlarını kullanarak kendilerini korumaları hususunda yükümlölükler getirilmiştir.

“İşyeri Bina ve Eklentilerinde alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine ilişkin Yönetmelik,”^[1] “Makina Emniyeti Yönetmeliği”^[2], “İşyeri Hekimi ve diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri hakkında Yönetmelik,”^[3] “Kişisel Koruyucu Donanımların işyerlerinde kullanılması hakkında Yönetmelik”^[4] vb. yönetmelikler ile yükümlölükler getirildi. Bu yükümlölükler doğrudusunda işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından eğitim, uygulama ve takibi yapılmaktadır.

Çalışma ortamında sağlığı tehdit eden olumsuzluklar minimize edildikten sonra, tehdidin kısmi olarak devam etmesi durumunda çalışanların toz maskesi, kulak tıkacı gibi kişisel koruyucu donanım kullanması gerekliliği, eğitim, uygulama vb. şekillerde çalışanlara iletilmektedir.

Ülkemizde çalışma hayatı ve eğitim öğretim hayatında İSG uygulamasına 21. yüzyıla kadar pek yer verilmemişti. Çalışma hayatında yakın zamana kadar kişisel koruyucu donanım özenle kullanılmaz iken bir anda kullanmaya başlatılması durumu ve katılımın kolay olması beklenemezdi. Bir alışkanlık kazanma dönemi başlamıştır ve bu dönem sancılı geçmektedir. Meydana gelen kazaların hala kişisel koruyucu donanım kullanımının olmamasından veya kişisel koruyucu donanımlarının eksikliklerinden dolayı yaşanmakta olduğu saptanmaktadır.

Ülkemizde çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanmaya başlaması ve kullanım sürekliliğinin sağlanmasına olumlu ve olumsuz etkilerini irdeleyerek sancılı dönem olan alışkanlık dönemini olabildiğince kısaltmak için neler yapılabileceğini araştırma ve öneriler geliştirilmiştir.

Tezin amacı; çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanması hususunda olumlu-olumsuz etkilerini ele alarak mevcut durumu araştırmaktır. Çalışanlara verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, çalışanların maruz kaldıkları tehlikeleri, çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanılması gibi konuların anlatılmasındaki eğitim yeterliliğinin irdelenmesi ve geliştirilmesi kapsamaktadır. Bu konuda iş yerinde iş güvenliği uzmanı tarafından bizzat verilen eğitimler değerlendirilmiştir. Bu araştırma iş güvenliği uzmanlığı yapılan beş farklı firmada gözlem ve birebir anket uygulaması ile yapılmıştır.

Tezin birinci bölümünde yönetmelik tarihçesi; iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yasal düzenlemelere dayanarak incelenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde, çalışanlara yönelik iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimlerince verilmekte olan eğitimler ve uygulamalar konu edilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde, çalışma ortamındaki tehlikeler ve tehlike doğrultusunda çalışanların kullanması gereken kişisel koruyucu donanım ve kusurlu örnek çalışma şekilleri konu edilmiştir.

Tezin son bölümünde, çalışanlara uygulanan anket(ekte olduğu gibi) ve buna dayalı yorumlara yer verilmektedir. Daha önce yapılan çalışmalar ve gözlemler, yapılan anket çalışması, sahadaki gözlem ve çalışmalar ışığında çalışanların en uygun güvenlikle çalışabilmesi konusunda tartışma yürütülmüş ve iyileşme yönünde önerilerde bulunulmuştur.

1. BİRİNCİ BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

1.1. İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yasal Düzenlemeler

Ülkemize baktığımızda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak ilk yasal düzenleme 18. Yüzyılda kömür madenciliği ile başlamıştır. 18. Yüzyıldan başlayarak günümüze kadar geçen sürede iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yasal düzenlemelerde revize ve yenilikler yapılmıştır.

- I. 1865 Yılında Dilaver Paşa Nizamnamesi
- II. 1869 Yılında Maaddin Nizamnamesi
- III. 1930 Yılında Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- IV. 1936 Yılında 3008 Sayılı İş Kanunu
- V. 2003 Yılında 4857 Sayılı İş Kanunu
- VI. 2012 Yılında 6331 Sayılı Kanun (İş Sağlığı ve Güvenliği)

1.1.1. Dilaver Paşa Nizamnamesi 1865

“Ülkemizde sağlığı ve güvenliğine olan ihtiyaç çoğu ülke örneğinde olduğu gibi kömür madenciliği ile doğmuştur. Bu alanda yayınlanan ilk yasal düzenlemeler; 1865 yılında yayınlanan Dilaver Paşa Nizamnamesi ve ardından 1869 da yürürlüğe Maaddin Nizamnamesi olmuştur. Ülke savaş halinde olmasına rağmen, 1921 yılında TBMM, maden işçilerinin hukukuna ilişkin kanunu çıkarmıştır. 1930 yılında çıkarılan “Umumi Hıfzıssıhha Kanunu” nun 180. Maddesi ile en az elli işçi çalıştıran işyeri sahiplerine hekim bulundurma ve hastaları tedavi etme zorunluluğu getirilmiştir.”^[5] Buda çalışanların, aslında çalışma hayatında çıkarılan kanunlara çok yabancı olmadığını göstermektedir.

“Nizamnamenin çalışma koşulları ile ilgili 5. Bölümü ocaklarda çalışan işçilerin Ereğli Sancağı’ndan 13-50 yaşları arasındaki, sağlam

erkeklerden alınacağı, 24 saatte 10 saat çalışılacağı, bu on saatin iki nöbette tamamlanacağı, kömür taşıma işinden kaçanlara ya da kaçanlara yardım edenlere iki kat süreyle çalışma zorunluluğu getirilmesi vb. kurallar getiriliyordu. 1880'lerin başlarında bölge halkı maden ocaklarının artan işçi gereksinimini karşılamaya yetmeyince zorunlu çalışma yükümlülüğü kaldırıldı, isteyen herkese madenlerde çalışma izni verildi. Bunun üzerine Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'dan bölgeye işçi akını başladı. 1920'de yöredeki kömür yatakları Ankara Hükümeti'nin eline geçti. Hükümet "Havza-i Tahmiyye Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun" adıyla yeni bir yasa çıkardı (1921). İşçilere çeşitli haklar tanıyan bu yasaya göre 18 yaşından küçüklerin ocaklarda çalışmaları yasaklanıyor, iş kazalarında ölen ya da yaralananlara tazminat ödenmesi zorunlu kılınıyor, yardım sandıkları kuruluyor, çalışma saatleri günde 8 saate indiriliyor, ücretlere belirli bir taban getiriliyordu" [6]

1.1.2. İş Sağlığı ve Güvenliği 6331 Sayılı Kanun

İş Sağlığı ve Güvenliği; İnsanın nefes alıyor olduğu yerde ve zamanda insanın sağlığını tehdit eden olumsuzlukları minimize etme çalışmasıdır. Çalışma hayatında çalışanın sağlığını tehdit eden insan dışı bina, makine, teçhizat vb. durumların tehlikesi minimize edildikten sonra tehlikenin devam etmesi söz konusu ise çalışanların, kişisel koruyucu donanım kullanma koşulu ile çalışma devam edilmelidir. Bu çalışmalar kimi zaman uygulama, kimi zaman ölçüm, kimi zaman da eğitimler eşliğinde gerçekleştirilmektedir.

İşyerlerinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve sağlık personeli görev, sorumlulukları ve çalışanlara uygulamak üzere eğitim ve uygulamalar hakkında yükümlülükler getirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

ÇALIŞANLARA VERİLEN EĞİTİM

Çalışanlara verilmek üzere gerekli eğitimler göz ardı edilmeyecek kadar önemli ve etkilidir. Çalışanlara yönelik yapılan eğitimler periyodik sürelerle canlı tutulması gerekmektedir. “İş kazası ve meslek hastalıklarının temel nedenlerinden birini işçilerin eğitimsizliği oluşturmaktadır. İşçilere gerekli eğitimin verilmiş olup olmadığı işverenin iş kazası ve meslek hastalığı durumunda sorumluluğu bakımından da belirleyicidir.” [7]

İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları dahilinde çalışanlara yönelik yapılacak eğitimler, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esasları hakkında yönetmelikte yer almaktadır.

Bu yönetmelik kimler tarafından eğitimin verileceği, eğitim konuları, eğitimin yapılacağı mekân nitelikleri, eğitim süresi ve eğitimlerin belgelendirilmesi hakkında bilgiler içermektedir.

2.1. Çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimini Kim Verir

Çalışanlar için yapılan iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri işyerinde görevli iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimi tarafından, kamu kurum ve kuruluşları veya bu kuruluşlarca kurulan eğitim vakıfları ve ortaklaşa oluşturdukları eğitim merkezleri, üniversiteler, kamu kurumlarının eğitim birimleri, kamu kurum niteliğindeki meslek kuruluşları ve bakanlıkça yetkilendirilmiş eğitim kurumları ve ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından verilmektedir.[8]

2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Konuları

Yapılan iş sağlığı ve güvenliği eğitiminde aşağıdaki konular yer almaktadır.

1-Genel Konular

- a. Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,
- b. Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
- c. İşyeri temizliği ve düzeni,

2- Sağlık Konuları

- a. Meslek hastalıklarının sebepleri,
- b. Hastalıktan korunma prensipleri ve koruma tekniklerinin uygulanması,
- c. Biyolojik psikososyal risk etmenleri
- d. İlk yardım

3- Teknik konular

- a. Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri,

- b. Elle kaldırma ve taşıma,
- c. Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma,
- d. İş ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- e. Ekranlı araçlarla çalışma,
- f. Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri
- g. İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması,
- h. Güvenlik ve sağlık işaretleri,
- i. Kişisel koruyucu donanım kullanımı
- j. İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü,
- k. Tahliye

ve kurtarma" [8]

Eğitimler temel, sağlık ve çalışılan işyerine uygun teknik konular olmak üzere üç ana başlık altında gerçekleştirilmektedir.

2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerin Verileceği Mekan Nitelikleri

Çalışanların katılımıyla gerçekleştirilen iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin yapılacağı yer; yetişkin insanlar için yapılan eğitimler ve eğitim konularının uygulamalarının yapılmasına imkan verecek nitelikteki yer olmalıdır. Yer, uygun aydınlatma, uygun termal konforda ve uygun ergonomide olmalıdır. Eğitimlerde kullanılacak olan araç-gereç ve teçhizatların günün teknolojisine uygun olmasını sağlayan yerlerde gerçekleştirilecektir. [8]

2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Süresi

Çalışanın işe başlamasıyla iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilir. Tüm çalışanlara uygulanmak üzere işyerinin tehlike sınıfına göre değişkenlik göstererek belli periyotlar içinde tekrarlanmaktadır. Az tehlikeli işyerlerinde en az sekiz saatlik dilim üç yılda tamamlanarak tekrarlanmakta, tehlikeli işyerlerinde en az on iki saatlik dilim iki yılda tamamlanarak, çok tehlikeli işyerlerinde en az on altı saat bir yılda tamamlayarak periyotlar devam etmektedir. [8]

2.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerin Belgelendirilmesi

Çalışanlara yönelik yapılan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerin; eğitim tarihi, süresi, konusu, eğitim verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve katılımcının adı, soyadı, görev unvanı ile eğitimi veren işyeri dışında bir kurum ise kurumun adı unvanı bilgilerini içermek üzere oluşturulan belge çalışanların özlük dosyasında saklanır. [8]

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

İş sağlığı ve güvenliği, insanın nefes alıyor olduğu yerde ve zamanda insanın sağlığını tehdit eden olumsuzlukları minimize etme çalışmasını gerçekleştiren bilim dalıdır.

İşyerlerinde çalışanların sağlığını ve güvenliğini sağlamak üzere iş güvenliği uzmanı ile işyeri hekimi tarafından çalışmalar yapılır ve bu çalışmalar işveren tarafından kontrol ve takip edilir.

Bu çalışmaların ilk adımı insan sağlığını tehdit eden bina, makine, ortam vb. risklerin minimize etme çalışmasıdır. Ekip kurularak riskleri kabul edilebilir seviyeye getirme çalışması yapılır.

3.1. Risk Kontrol Adımları

a. “Planlama: Analiz edilerek etkilerinin büyüklüğüne ve önemine göre sıralı hale getirilen riskleri kontrol etmek amacıyla bir planlama yapılır.

b. Risk kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması: Riskin tamamen bertaraf edilmesi, bu mümkün değil ise riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için aşağıdaki adımlar uygulanır.

1) Tehlike veya tehlike kaynaklarının ortadan kaldırılması.

2) Tehlikelinin, tehlikeli olmayanla veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmesi.

3) Riskler ile kaynağında mücadele edilmesi.

c. Risk kontrol tedbirlerinin uygulanması: Kararlaştırılan tedbirlerin iş ve işlem basamakları, işlemi yapacak kişi ya da işyeri bölümü, sorumlu kişi ya da işyeri bölümü, başlama ve bitiş tarihi ile benzeri bilgileri içeren planlar hazırlanır. Bu planlar işveren tarafından uygulamaya konulur.

d. Uygulamaların izlenmesi: Hazırlanan planların uygulama adımları düzenli olarak izlenir, denetlenir ve aksayan yönler tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici işlemler tamamlanır.

(1) Risk kontrol adımları uygulanırken toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi ve uygulanacak önlemlerin yeni risklere neden olmaması sağlanır.

(2) Belirlenen risk için kontrol tedbirlerinin hayata geçirilmesinden sonra yeniden risk seviyesi tespiti yapılır. Yeni seviye, kabul edilebilir risk seviyesinin üzerinde ise bu maddedeki adımlar tekrarlanır.” [9]

Gerçekleştirilen bu risk kontrol tedbirleri takip edilir. Takip edilen risk kontrollerin tekrar uygulanması ihtiyacı duyulmaması halinde bir sonraki adıma geçilir.

Risk kontrol adımları tamamlandıktan sonra devam etmekte olan risklerin kabul edilebilir seviyede çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanmasıyla gerçekleştirilir. “Kişisel koruyucu donanım, risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği, tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılır. Kişisel koruyucu donanım, iş kazası ya da meslek hastalığının önlenmesi, çalışanların sağlık ve güvenlik risklerinden korunması, sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi amacıyla kullanılır. İşveren, toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik verir.”^[4]

3.2. Kişisel Koruyucu Donanım

1. “Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

2. Kişiyi bir veya birden fazla riske karşı korumak amacıyla üretici tarafından bir bütün haline getirilmiş cihaz, alet veya malzemenen oluşmuş donanımı,

3. Belirli bir faaliyette bulunmak için korunma amacı olmaksızın taşınan veya giyilen donanımla birlikte kullanılan, ayrılabilir veya ayrılamaz nitelikteki koruyucu cihaz, alet veya malzemeyi,

4. Kişisel koruyucu donanımın rahat ve işlevsel bir şekilde çalışması için gerekli olan ve sadece bu tür donanımlarla kullanılan değiştirilebilir parçalarını ifade eder.”^[4]

Kişisel koruyucu donanımlar kendisine ek bir risk meydana getirmeyecek, koşullara uygun, ergonomik, gerekli ayarları yapılabilen, sağlık durumuna uygun olur. Bütün kişisel koruyucu donanımlarda CE (Conformite Europeenne) uygunluk işareti ve Türkçe kullanım kılavuzu bulundurulur.[4]

Resim 1. KKD örnek resimler (10)

Çalışanların çeşitli risklere maruz kalması durumunda kişisel koruyucu donanım kullanması gerekli yerlerde Resim 1’de yer alan kişisel koruyucu donanım örneklerinden kullanılır.

3.3. Gürültü Seviyesinin Riski

İnsan duyu organlarıyla çevresindeki canlı ve cansızlar ile iletişim kurar, insanın görebilme mesafesi(aralığı) olduğu gibi duyma aralığı da vardır. Sağlıklı bir insanın kulağı 20 Hz ile 20000 Hz(frekans) sesleri duyar.

Desibel (dB); Ses şiddeti ölçüm birimidir. Çalışma ortamında meydana gelen gürültü seviyesi “en yüksek maruziyet eylem değerleri: (LEX, 8saat) = 85 dB(A) veya (Ptepe) = 140 Pa [137 dB(C) re. 20 µPa].” [11] ’a ulaştığında sağlık risklerinden korunmak için kulak koruyucu kullanılır.

3.3.1. Kulak Koruyucuları

Çalışma ortamındaki ses seviyesinin sağlığı tehdit eder nitelikte olduğu gürültüden korunmak için kulak tıkacı, kulaklık, tam akustik baretler vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır. [4]

3.4. Göz ve Solunum İçin Riskler

İnsanın görme eylemini gerçekleştiren organ gözlerdir. Ağız ve burun yolu ile havayı soluyarak yaşamı sürdürmektedir.

3.4.1. Göz, Yüz ve Solunum Sistemi Koruyucuları

Çalışma ortamında cisim, toz ve çapak fırlaması riskinin varlığında göz koruyucu kullanılır. Çalışma ortamında toz ve kimyasal risk olması durumunda toz ve kimyasalları solumamak için maske kullanılır.

Göz ve yüz riskine karşı kapalı gözlük (dalgiç tipi gözlük), X-ışını gözlüğü, lazer ışını gözlüğü, ultra- viyole, kızılötesi, görünür radyasyon gözlükleri vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır.[4]

Solunum riskine karşı gaz, toz ve radyoaktif toz filtreli maskeler, hava beslemeli solunum cihazları, çıkarılabilen kaynak maskesi vb kişisel koruyucu donanımları kullanılır. [4]

3.5. Baş ve Gövde Riski

Birden fazla duyu organımızın bulunduğu ve yöneticisi olan beyin de baş kısmında yer almaktadır. Baş, boyun ve gövdeden meydana gelen insan iskeletinin çalışma ortamında herhangi bir cismin çarpması, delmesi veya insanın çarpması gibi çeşitli risklere maruz kalmaktadır.[4]

3.5.1. Baş ve Gövde Koruyucuları

Dış darbelerden, herhangi bir cismin çarpması veya herhangi sabit bir yere çarpma riskine karşı baret vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır.[4]

Gövde ve karın bölgesinin risklere karşı makinelerden korunmak için kullanılan koruyucu yelek, ceket ve önlükler (delinme, kesilme, ergimiş metal sıçramalarına karşı), kimyasallara karşı kullanılan koruyucu yelek, ceket ve önlükler, vücut kuşakları / kemerleri, X ışınına karşı koruyucu önlükler vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır. [4]

Düşme riskine karşı düşmeyi önleyici ekipman (gerekli tüm aksesuarlarıyla birlikte), vücudu boşlukta tutabilen donanım (paraşüt tipi emniyet kemeri), toz geçirmez giysi vb kişisel koruyucu donanım kullanılır. [4]

3.6. El, Ayak ve Parmak Riski

İnsanın yürümesi, ayakta durabilmesi vb. eylemlerde el, ayak ve parmaklarını kullanmaktadır. El, ayak ve parmakların kapılma, kesme, delme risklerine karşı elik burunlu ayakkabı vb el, ayak, parmak koruyucuları vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır.[4]

3.6.1. El, Ayak ve Parmak Koruyucuları

El ayak riskine karşı makinelerden (delinme, kesilme, titreşim ve benzeri), Kimyasallardan, elektrikten, sıcak ve soğuktan korumalı eldivenler, tek parmaklı eldivenler, parmak kılıfları vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır. [4]

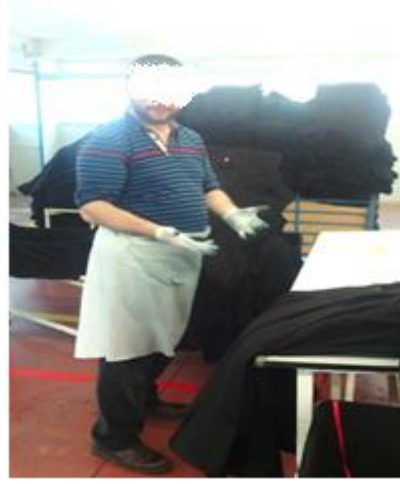
Ayak parmak riskine karşı normal ayakkabılar, botlar, çizmeler, uzun botlar, güvenlik bot ve çizmeleri, bağları ve kancaları çabuk açılabilen ayakkabılar, çelik burunlu ayakkabı, kaymaya karşı korumalı ayakkabı, parmak koruyuculu ayakkabılar, ısıya dayanıklı ayakkabı, bot, çizme, tozluklar vb kişisel koruyucu donanımlar kullanılır. [4]

3.7. Çalışanda ve Çalışma Ortamında Olumsuz Etkenler

Çalışma ortamında yer alan olumlu ve olumsuz etkenler çalışan üzerinde etkisini göstermektedir. “İşyerlerinin, çalışanların kişisel ve sosyal gereksinimlerini karşılayacak nitelikte olması önemlidir. İşyerlerinde yemekhane, yeterli sağlıklı içme suyu, kişisel temizlik için duş, ya da banyo, lavabo, tuvalet, giysi dolapları bulundurulması gereklidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde işyerlerinin %85,4’ünde yeterli su, %78,0’ında tuvalet, %78,6’sında soyunma yeri ve % 60,3’ünde banyo bulunmaktadır.” [12] İşyerlerinde gereksinimler sağlandığı gibi çalışanların da çalışmalarında olumsuz etken oluşmayacak şekilde çalışmalarda bulunma hususuna dikkat etmeleri gereklidir.

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de birçok çalışma alanında hatalı durumlar sürdürülmektedir.

Kimi zaman yapılan hataların farkında olunabilir kimi zaman farkında olunmadan, bilinmeden hatalar yapılmaktadır. Bazen de aynı anda maruz kalınan birden fazla risklerin sadece bir kısmına dikkat edildiği bir kısma da dikkat edilmemektedir.

Resim 2. Uygunsuz çalışan örneği

Resim 2'de tekstil sektöründe çalışmakta olan çalışanın kimyasal riskine karşı eldiven kullanarak ellerin korunduğu görölmektedir. Kimyasalların günlük giysisine sinmemesi için ayrıca kendi çabasıyla bir korumalık yaparak muhafaza etme çabası da fark edilmektedir. Bir yandan da tozlu ortamda bulunan kimyasal tozları ve kumaş tozlarından korunmak için toz maskesi vb. koruyucu kullanılmadığı da anlaşılmaktadır. Resme 2'ye bakıldığında çalışanın aslında kendini korumak istediği açıkça gözlemlenmektedir.

Resim 3. Uygunsuz çalışan örneği

Metal sektöründe üretim alandaki çalışmalarda en çok ve en sık saptanan risk el-ayak parmak ezilme, kesilmeleridir. Metal sektöründe bir çalışan resim 3'te görüldüğü gibi çalışanın ellerini riske karşı korumak için eldiven kullanmakta olduğu ama çelik burunlu ayakkabı kullanmadığı görülmektedir.

Resim 4. Uygunsuz çalışan örneği

Resim 4'te elektrik pano sektörü çalışanı görüntülenmektedir. Çalışanların kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlardan çelik burunlu ayakkabı ve eldiven kullandığı ama çapak fırlamasına karşı herhangi bir göz koruyucusu kullanmadığı anlaşılmaktadır. Çalışanların iki ayrı kişisel koruyucu kullanırken aynı önemde olan diğer koruyucuyu kullanmamaları tam güvenlikte koruma olarak kabul edilemeyeceği belirgindir.

Resim 5. KKD sıkıntısı örneği

Birçok çalışanın olabildiğince kişisel koruyucu donanım kullanarak emniyetle çalışmak istediklerini anlaşılmaktadır. Ama bu yeterli görülmemektedir. Birçok kere çalışanların ayaklarında resim 5'te görüldüğü gibi su, iltihap toplaması şeklinde ayak lezyonları gözlemlenmektedir. Bu durum uygun iş ayakkabısı kullanımındaki eksiklikten dolayı oluşan bir problem olarak saptanmıştır.

3.8. Bazı Ülkelerde İSG Kanununa Bakış

Tablo 1. Ülke Bazlı Çalışma Şekilleri (13-15)

	ILO	Kosova	Arnavutluk	Makedonya	Sırbistan	Karadağ	Almanya	Türkiye
Haftalık çalışma süresi	40 saat	40 saat	40 saat	40 saat	40 saat	40 saat	38 saat	45 saat
Hafta tatili	En az 24 saat	24 saat			24 saat			24 saat
Yıllık izin	en az 3 hafta	0-5 yıl çalışan 20 gün	4 hafta	18 gün	18-26 gün	18 gün	18 gün	0-5 yıl 14 gün

Yukarıdaki uygunsuz çalışma durumları tetikleyen etkenler arasında çalışma süresi de söz konusudur. Almanya’da haftalık çalışma süresi 38 saatken Türkiye’de 45 saattir. Çalışma koşulları ve çalışma şekillerine göre çalışma saatleri, gün içerisinde mola sıklığı vb düzenlenmeler yapılmalıdır. (tablo 1) ‘ (13-15)

Kanada : “ Kanada on eyalet ve üç bölgeden bölgeye ayrılmıştır. Eyaletlerin federal yönetiminde bağımsızlığı bölgelere göre daha yüksek olmakla birlikte eyaletler Kanada’nın sağlık eğitim ve refah sistemleri gibi sosyal programlarının çoğundan sorumludur. Kanada’da biri federal, onu eyalet ve üçü bölgesel düzeyde olmak üzere on dört tane İSG’ ni içeren mevzuat vardır. Bir başka ifade ile her bir eyalet ve bölge kendine ait İSG

mevzuatına sahiptir.” [16] İSG ana yönetmeliklere bağlı olmak koşulu ile coğrafya ve çalışma sektörüne göre şekillenmektedir.

İspanya: “İSG İspanyada son on yılda dikkati çekecek lde gelişmiş, güvenlik kültürü kavramı tamamıyla değişmiş ve yeniden tanımlanmıştır. Özellikle endüstriyel güvenlik, hijyen ve psikososyal faktörlerdeki önemli değişiklikler İspanya’nın geleceğinde iyimserlik yaratsa da İSG alanındaki istatistik sonuçları henüz beklenen değeri vermemektedir.” özellikle hijyen ve psikososyal olduğu gibi İSG eğitim konusunu da: “İşçilerin eğitimi başlıklı düzenlemede işverenlerin, her işçinin etkin ve yeterli, teorik ve pratik eğitimini sağlamak zorunda olduğu yer almaktadır.” [16]

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANKET UYGULAMASI, ANALİZİ, TARTIŞMA, ÖNERİ VE SUNUŞ

Etik olması hususuna gösterilen özenden dolayı, firmaların gerçek isimleri kullanılmayıp alfabetik sıraya göre harf ile belirtilmiştir. Firma bilgileri kaydedilmiştir.

4.1. A Firması (Açık Hava Reklam)

İstanbul Esenyurt ilçesinde 15000 metrekare kapalı, 7000 metrekare açık alanda faaliyet göstermektedir.

A firmasında ışıklı ışiksiz table, logo, bilbord, akaryakıt istasyonu dış kimlik giydirme, dijital ekran, dijital baskı vb. ürünler yapılmaktadır.

A firması boyahane, hafif metal, kaynak, kesim büküm, zımpara, elektrik, grafik, plastik, depo, sevkiyat, kalite güvence vb bölümleri olmak üzere çalışılmaktadır.

Sac malzeme galvaniz, alüminyum, plastik akrilik vb levhalar kesme, bükme, delme, kaynatma, aşındırma, soyma, elektrostatik boyama-boyama, yıkama, vb işlemlerden geçirilerek hazır hale getirilmektedir.

A firması 132 erkek, 11 kadın ve 2 engelli çalışanı olmak üzere toplam 145 çalışanıyla tehlikeli işyeri sınıfında yer almaktadır.

Firmanın işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile sözleşmeleri bulunmakta ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma ortamında işitme kaybı, kayma düşme, çarpma, el ayak ezilme-çizilme, kimyasal ve toz solunumu, göz ve yüz sıcak soğuk çapak vb şekilde maruz kalınan tehlikeler bulunmaktadır.

Üretim alanında bulunan kişilerin kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlar bölümden bölüme değişiklik gösterip genel anlamda baret, göz koruyucu, maske, çelik burunlu ayakkabı, eldiven, kulak koruyucu olmak üzere kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Tablo 2. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	11	132	2	145
Ankete Katılım Sayısı	2	17	0	19
Ankete Katılım Oranı (%)	18,19	12,88	0	13,1

A firmasının 11 kadın, 132 erkek, 2 engelli çalışandan, ankete katılım; kadınlarda %18,19, erkeklerde % 12,88 olmak üzere toplamda ankete katılım oranı % 13,1 ile gerçekleştirildi. (tablo 2)

Tablo 3. A İşyeri Anket Genel Tablosu

	İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisi hangileridir ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacımız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde
0-10 yıl	7	37																												
10 yıl-fazlası	12	63																												
İlköğretim			6	32																										
Yüksek okul			4	21																										
Lise			9	47																										
Evet					14	74							9	47	7	37	19	100							18	95	17	89		
Hayır					5	26							10	53	12	63	0	0							1	5,3	2	11		
Var							16	84										19	100											
Yok							3	16										0	0											
Gürültünün yüksek olması								3	16																					
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması								9	47																					
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması								1	5,3																					
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması								6	32																					
Denetimler olacağı zaman												3	16																	
İG uzmanı veya işyeri hekim firmada olduğu zaman												2	11																	
Sürekli												14	74													7	37			
Ara Sıra																										10	53			
Baret																										9	47			
Maske																										13	68			
Eldiven																										11	58			
Göz Koruyucu																										14	74			
Çelik Burunlu Ayakkab																										18	95			
Kulak Koruyucu																										12	63			
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																												7	37	
Çalışmamı engelliyor																												5	26	

A Firmasının Anket Sonuçları

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 7 kişi (%37) oranında '0-10 yıl', 12 kişi (%63) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verilmiştir.

2) Öğrenim durumunuz nedir ? Sorusuna 6 kişi (%32) oranında ilköğretim mezunu, 4 kişi (%21) oranında yüksek okul mezunu, 9 kişi (%47) oranında lise mezunu olduğu cevabı verilmiştir. A firması üretiminde çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında en düşük orana sahip olan (%21) oranla yüksek okul mezunları olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 14 kişi (%74) oranında evet, 5 kişi (%26) oranında hayır cevabı verilmiştir.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 16 kişi (%84) oranında var, 3 kişi (%16) oranında yok cevabı verilmiştir. Çalışanların (%84) yüksek oranda çalışma ortamında olumsuz etkenlerden rahatsız olduğu cevabı verilmiştir.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 3 kişi (%16) oranında 'Gürültünün yüksek olması'dan, 9 kişi (%47) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması'dan, 1 kişi (%5,3) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 6 kişi (%32) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması'dan rahatsız olduğu cevabı verilmiştir.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 3 kişi (%16) oranında denetimler olacağı zaman, 2 kişi (%11) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu

zaman, 14 kişi (%74) oranında sürekli cevabı verildiği bulunmuştur. Çalışanların %74 yüksek oranında işyerinde sürekli iş güvenliği önlemlerinin alındığı cevabı verilmiştir.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 9 kişi (%47) oranında evet, 10 kişi (%53) oranında hayır cevabı verilmiştir. Sigara içenlerin oranı sigara içmeyenlerin oranından daha fazla olduğu saptandı.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 7 kişi (%37) oranında evet, 12 kişi (%63) oranında hayır cevabı verilmiştir. Firmada Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılanların oranı %37, katılmayanlara (%63) oranla daha düşük olduğu saptandı.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişiisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 19 kişi (%100) oranında evet cevabı verilmiştir.

9) Herhangi bir kişiisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 19 kişi (%100) oranında ‘var’ cevabı verilmiştir.

10) İşyerinizde hangi kişiisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 9 kişi (%47) oranında baret, 13 kişi (%68) oranında maske, 11 kişi (%58) oranında eldiven, 14 kişi (%74) oranında göz koruyucu, 18 kişi (%95) oranında elik burunlu ayakkabı, 12 kişi (%63) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verilmiştir. Bu soruya en yüksek % 95 oran ile elik burunlu ayakkabı en düşük cevap alan ise % 47 ile baret bulundurulmalıdır cevabının verildiği tespit edildi.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 1 kişi (%5) oranında hayır, 18 kişi (%95) oranında evet cevabı verilmiştir.

12) alışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 2 kişi (%11) oranında hayır denildiği, 17 kişi (%89) oranında evet cevabı verilmiştir.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 7 kişi (%37) oranında sürekli, 10 kişi (%53) oranında ara sıra cevabı verilmiştir.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 7 kişi (%37) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 5 kişi (%26) oranında çalışmamı engelliyor cevabı verilmiştir. (tablo 3)

4.2. B Firması (Metal Alüminyum)

İstanbul Arnavutköy ilçesinde 9000 metrekare kapalı, 6000 metrekare açık alanda faaliyet göstermektedir.

B firmasında alüminyum üretimi; bina iç ve dış olmak üzere kapı, kapı yuvası-çerçevesi, pencere çerçeve, korkuluk, trabzan vb ürünler yapılmaktadır.

Eloksal kaplama, boyama, arıtma, mekanik işlem, ekstrüzyon, kalıphane, tel erezyon, laboratuvar, kaynak teknik tamir onarım, paketleme ve sevkiyat bölümleriyle çalışma yapılmaktadır.

Alüminyum profil imalatı ve alüminyum profilde elektrostatik toz boyama, boyalı profile ahşap kaplama, eloksal kaplama ve profilde mekanik işlem yapılmaktadır.

Alüminyum biler'e işlem yapılarak planlanan şekle getirilmektedir. Şekillenen alüminyum yıkama, boyama, kesme, cilalama, kaplama, delme bükme, paketleme ve sevkiyat olmak üzere çeşitli işlemlerden geçmektedir.

B firması 136 erkek ve 9 kadın çalışanı olmak üzere toplam 145 çalışanıyla tehlikeli işyeri sınıfında yer almaktadır.

Firmanın işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile sözleşmeleri bulunmakta ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma ortamında işitme kaybı, kayma düşme, çarpma, el ayak ezilme-çizilme, kimyasal ve toz solunumu, göz ve yüz sıcak soğuk çapak vb şekilde maruz kalınan tehlikeler bulunmaktadır.

Üretim alanında bulunan kişilerin kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlar bölümden bölüme değişiklik gösterip genel anlamda baret, göz koruyucu, maske, çelik burunlu ayakkabı, eldiven, kulak koruyucu olmak üzere kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Tablo 4. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	9	136	0	145
Ankete Katılım Sayısı	0	16	0	16
Ankete Katılım Oranı (%)	0	11,8	0	11,03

B İşyerinin 9 kadın ve 136 erkek çalışanı bulunmaktadır. Ankete katılım, erkeklerde % 11,8 olmak üzere toplamda ankete katılım oranı % 11,03 gerçekleştirildi.(tablo 4)

Tablo 5. B İşyeri Anket Genel Tablosu

	İş hayatına başlایalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz ?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisini kullanıyor ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanıyorsanız neden ?	
	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde
0-10 yıl	7	44																												
10 yıl-fazlası	9	56																												
İlköğretim			8	50																										
Yüksek okul			0	0																										
Lise			8	50																										
Evet					9	56						8	50	6	38	11	69					13	81	16	100					
Hayır					7	44						8	50	10	63	5	31					3	19	0	0					
Var							16	100																						
Yok							0	0										16	100			0	0							
Gürültünün yüksek olması								9	56																					
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması								9	56																					
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması								5	31																					
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması								8	50																					
Denetimler olacağı zaman										5	31																			
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman										5	31																			
Sürekli										6	38															7	44			
Ara Sıra																									9	56				
Baret																					6	38								
Maske																					8	50								
Eldiven																					10	63								
Göz Koruyucu																					7	44								
Çelik Burunlu Ayakkabı																					13	81								
Kulak Koruyucu																					10	63								
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																											6	38		
Çalışmamı engelliyor																											3	19		

B Firmasının Anket Sonuçları

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 7 kişi (%44) oranında '0-10 yıl', 9 kişi (% 56) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir ? Sorusuna 8 kişi (%50) oranında ilköğretim mezunu, yüksek okul mezunu hiç yok, 8 kişi (%50) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 9 kişi (%56) oranında evet, 7 kişi (%44) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 16 kişi (%100) oranında var cevabının verildiği bulunmuştur.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 9 kişi (%56) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 9 kişi (%56) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, 5 kişi (%31) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 8 kişi (%50) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız olduğu bulunmuştur.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 5 kişi (%31) oranında denetimler olacağı zaman, 5 kişi (%31) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu zaman, 6 kişi (%38) oranında sürekli cevabının verildiği bulunmuştur.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 8 kişi (%50) oranında evet, 8 kişi (%50) oranında hayır cevabının verildiği bulunmuştur.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 6 kişi (%38) oranında evet, 10 kişi (%62) oranında hayır cevabının verildiği bulunmuştur. İşyerinde Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılanların oranı %38, katılmayanlara (%62) oranla daha düşük olduğu saptandı.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 11 kişi (%69) oranında evet, 5 kişi (%31) oranında hayır denildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 16 kişi (%100) oranında 'var' cevabının verildiği bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 6 kişi (%38) oranında baret, 8 kişi (%50) oranında maske, 10 kişi (%63) oranında eldiven, 7 kişi (%44) oranında göz koruyucu, 13 kişi (%81) oranında çelik burunlu ayakkabı, 10 kişi (%63) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu soruya en yüksek % 81 oran ile çelik burunlu ayakkabı en düşük cevap alan ise % 38 ile baret bulundurulmalıdır cevabı verildiği saptandı.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 3 kişi (%19) oranında hayır, 13 kişi (%81) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 16 kişi (%100) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 7 kişi (%44) oranında sürekli, 9 kişi (%56) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 6 kişi (%38) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 3 kişi (%19) oranında çalışmamı engelliyor denildiği bulunmuştur.(tablo 5)

4.3. C Firması (Mobilya)

İstanbul Arnavutköy ilçesinde 5000 metrekare kapalı, 5000 metrekare açık alanda faaliyet göstermektedir.

Masa, sandalye, mobilya çeşitleri olmak üzere üretim yapılmaktadır. Masa, sandalye, mobilya iskeleti de üretim arasında yer almaktadır.

Sandalye koltuk döşeme (deri vb kesim, dikim, yapıştırma) yapılmaktadır. Masa, sandalye, mobilyada kullanılan tahta gibi ürünler de üretimde yer almaktadır.

Kaynakçı, döşeme, kesme, montaj, sevkiyat gibi bölümler ile faaliyet gösterilmektedir. Ürün tahta kesimi, iskeleti (metal) kesim büküm kaynatma vb döşeme kesilme dikilme ve yapıştırılması ardında montaj ve paketlemeden sonra depoda istifleme yapılmaktadır..

C firması 90 erkek ve 6 kadın çalışanı olmak üzere toplam 96 çalışanıyla tehlikeli işyeri sınıfında yer almaktadır.

Firmanın işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile sözleşmeleri bulunmakta ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma ortamında işitme kaybı, kayma düşme, çarpma, el ayak ezilme-çizilme, kimyasal ve toz solunumu, göz ve yüz sıcak soğuk çapak vb şekilde maruz kalınan tehlikeler bulunmaktadır.

Üretim alanında bulunan kişilerin kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlar bölümünden bölüme değişiklik gösterip genel anlamda baret, göz koruyucu, maske, çelik burunlu ayakkabı, eldiven, kulak koruyucu olmak üzere kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Tablo 6. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	6	90	0	96
Ankete Katılım Sayısı	0	20	0	20
Ankete Katılım Oranı (%)	0	22,23	0	20,8

B İşyerinin 9 kadın, 90 erkek, çalışan bulunmaktadır. Ankete katılım, erkeklerde % 20 olmak üzere toplamda ankete katılım oranı % 20,08 gerçekleştirildi.(tablo 6)

Tablo 7. C İşyeri Anket Genel Tablosu

	İş hayatına başlavalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisi- hangileridir ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman almır ?		Tütün ve tüütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacımız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulunduğundadır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanıyorsanız neden ?	
	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde
0-10 yıl	13	65																												
10 yıl-fazlası	7	35																												
İlköğretim			13	65																										
Yüksek okul			0	0																										
Lise			7	35																										
Evet					16	80							10	50	2	10	18	90					17	85	19	95				
Hayır					4	20							10	50	18	90	2	10					3	15	1	5				
Var							15	75											20	100										
Yok							5	25											0	0										
Gürültünün yüksek olması									11	55																				
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması									1	5																				
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması									0	0																				
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması									4	20																				
Denetimler olacağı zaman											3	15																		
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman											4	20																		
Sürekli											13	65																		
Ara Sıra																														
Baret																						0	0							
Maske																						9	45							
Eldiven																						5	25							
Göz Koruyucu																						13	65							
Çelik Burunlu Ayakkab																						13	65							
Kulak Koruyucu																						16	80							
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																												11	55	
Çalışmamı engelliyor																												3	15	

C Firmasının Anket Sonuçları

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 13 kişi (%65) oranında '0-10 yıl', 7 kişi (%35) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir ? Sorusuna 13 kişi (%35) oranında ilköğretim mezunu, 7 kişi (%35) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur. Firmanın üretiminde çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında yüksek okul mezunları hiç olmadığı saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitime ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 16 kişi (%80) oranında evet, 4 kişi (%20) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 15 kişi (%75) oranında var, 5 kişi (%25) oranında yok cevabı verildiği bulunmuştur. Çalışanların (%75) yüksek oranda çalışma ortamında olumsuz etkenlerden rahatsız olunduğunun belirtildiği bulunmuştur.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 11 kişi (%55) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 1 kişi (%5) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, kimse 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' cevabının verilmediği, 4 kişi (%20) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız oldukları saptandı.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 3 kişi (%15) oranında denetimler olacağı zaman, 4 kişi (%20) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu zaman, 13 kişi (%65) oranında sürekli cevabı verildiği bulunmuştur.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 50 kişi (%50) oranında evet, 10 kişi (%50) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 2 kişi (%10) oranında evet, 18 kişi (%90) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur. İşyerinde Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılanların oranı %10, katılmayanlara (%90) oranla daha düşük olduğu saptandı.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 18 kişi (%90) oranında evet, 2 kişi (%10) oranında hayır denildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 20 kişi (%100) oranında var cevabı verildiği bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna hiç kimse baret, 9 kişi (%45) oranında maske, 5 kişi (%25) oranında eldiven, 13 kişi (%65) oranında göz koruyucu, 13 kişi (%65) oranında çelik burunlu ayakkabı, 16 kişi (%80) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu soruya en yüksek % 80 oran ile kulak koruyucu en düşük cevap alan ise baret bulundurulmalıdır cevabı verilmediği saptandı.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 3 kişi (%15) oranında hayır, 17 kişi (%85) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) alışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 1 kişi (%5) oranında hayır, 19 kişi (%95) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 6 kişi (%30) oranında sürekli, 13 kişi (%65) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 11 kişi (%55) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 3 kişi (%15) oranında çalışmamı engelliyor denildiği bulunmuştur. (tablo 7)

4.4. D Firması (Elektrik Pano)

İstanbul Esenyurt ilçesinde 42000 metrekare kapalı, 4000 metrekare açık alanda faaliyet göstermektedir.

Plastik ve metal olmak üzere elektrik devrelerinin anahtarlanması, korunması ve elektriğin kontrol kabini vb pano üretimi gerçekleştirilmektedir.

Conta, özel pano montaj, seri pano montaj, aksesuar montaj, elektrik montaj, döküm, enjeksiyon, kalıphane, hamurhane(poliyester), kırma, sac imalat(kaynak, panç, pres, conta döküm, boyama, kaplama) teknik tamir, depo sevkiyat gibi bölümlerde imalat yapılmaktadır.

Metal sac ve plastik işlem yapılarak planlanan şekle getirilmektedir. Şekillenen metal ve plastik ürünler boyama, kesme, cilalama, kaplama, delme bükme, kaynak, paketleme ve sevkiyat vb olmak üzere işlemden geçmektedir.

D firması 177 erkek, 45 kadın ve 2 engelli çalışanı olmak üzere toplam 224 çalışanıyla tehlikeli işyeri sınıfında yer almaktadır.

Firmanın işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile sözleşmeleri bulunmakta ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma ortamında işitme kaybı, kayma düşme, çarpma, el ayak ezilme-çizilme, kimyasal ve toz solunumu, göz ve yüz sıcak soğuk çapak vb şekilde maruz kalınan tehlikeler bulunmaktadır.

Üretim alanında bulunan kişilerin kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlar bölümünden bölüme değişiklik gösterip genel anlamda baret, göz koruyucu, maske, çelik burunlu ayakkabı, eldiven, kulak koruyucu olmak üzere kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Tablo 8.Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	45	177	2	224
Ankete Katılım Sayısı	7	13	0	20
Ankete Katılım Oranı (%)	15,15	7,4	0	8,9

İşyerinin 45 kadın, 177 erkek, 2 engelli çalışanı bulunmaktadır. Ankete katılım kadınlarda %15,15, erkeklerde % 7,4 olmak üzere toplamda ankete katılım oranı % 8,9 oranında gerçekleştirildi. (tablo 8)

Tablo 9. D İşyeri Anket Genel Tablosu

	İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz ?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisini tercih edersiniz ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tüpün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde
0-10 yıl	8	40																												
10 yıl-fazlası	12	60																												
İlköğretim			14	70																										
Yüksekokul			1	5																										
Lise			5	25																										
Evet					12	60						7	35	3	15	19	95							18	90	19	95			
Hayır					8	40						13	65	17	85	1	5						2	10	1	5				
Var							20	100												20	100									
Yok							0	0												0	0									
Gürültünün yüksek olması									12	60																				
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması									9	45																				
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması									8	40																				
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması									5	25																				
Denetimler olacağı zaman											4	20																		
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman											5	25																		
Sürekli											11	55													8	40				
Ara Sıra																									11	55				
Baret																						5	25							
Maske																						9	45							
Eldiven																						13	65							
Göz Koruyucu																						10	50							
Çelik Burunlu Ayakkab																						17	85							
Kulak Koruyucu																						14	70							
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																											12	60		
Çalışmamı engelliyor																											0	0		

D Firmasının Anket Sonuçları

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 8 kişi (%40) oranında '0-10 yıl', 12 kişi (%60) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir? Sorusuna 14 kişi (%70) oranında ilköğretim mezunu, 1 kişi (%5) oranında yüksek okul mezunu, 5 kişi (%25) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur. Firmanın üretiminde çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında en düşük orana sahip olan (%5) oranında yüksek okul mezunları olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süre yeterli bulunduğu bulunmuştur.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 20 kişi (%100) oranında var cevabı verildiği bulunmuştur.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 12 kişi (%60) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 9 kişi (%45) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, 8 kişi (%40) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 5 kişi (%25) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız oldukları bulunmuştur.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 4 kişi (%20) oranında denetimler olacağı zaman, 5 kişi (%25) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu zaman, 11 kişi (%55) oranında sürekli cevabı verildiği bulunmuştur.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 7 kişi (%35) oranında evet, 13 kişi (%65) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 3 kişi (%15) oranında evet, 17 kişi (%85) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 19 kişi (%95) oranında evet 1 kişi (%5) oranında hayır denildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 5 kişi (%25) oranında baret, 9 kişi (%45) oranında maske, 13 kişi (%65) oranında eldiven, 10 kişi (%50) oranında göz koruyucu, 17 kişi (%85) oranında çelik burunlu ayakkabı, 14 kişi (%70) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu soruya en yüksek % 85 oran ile çelik burunlu ayakkabı en düşük cevap alan ise % 25 ile baret bulundurulmalıdır cevabı verildiği tespit edildi.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 2 kişi (%10) oranında hayır, 18 kişi (%90) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 1 kişi (%5) oranında hayır denildiği, 19 kişi (%95) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 8 kişi (%40) oranında sürekli, 11 kişi (%55) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 12 kişi (%60) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, çalışmamı engelliyor diyen olmadığı saptanmıştır. (tablo 9)

4.5. E Firması (Makina)

İstanbul Arnavutköy ilçesinde 26000 metrekare kapalı, 400 metrekare açık alanda faaliyet göstermektedir.

Otomotiv sektörü; servis, garaj ekipmanları, lift kaldırma sistemlerinin tasarım, makine ve ekipmanlarını üretmektedir.

Otomotiv Servis Garaj Ekipmanları ve lift hidrolik kaldırma sistemleri, engelli yolcu lifti, makine tasarımı, üretim ve servis faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Bu faaliyetler: Talaşlı imalat, kaynak, kesim, elektrik, elektrostatik boyama, boyama, mekanik işlem, paketleme, depo, sevkiyat vb bölümlerinden oluşan ekiplerle sürdürülmektedir.

E firması 81 erkek, 5 kadın ve 1 engelli çalışanı olmak üzere toplam 87 çalışanıyla tehlikeli işyeri sınıfında yer almaktadır.

Firmanın işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile sözleşmeleri bulunmakta ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma ortamında işitme kaybı, kayma düşme, çarpma, el ayak ezilme-çizilme, kimyasal ve toz solunumu, göz ve yüz sıcak soğuk çapak vb şekilde maruz kalınan tehlikeler bulunmaktadır.

Üretim alanında bulunan kişilerin kullanması gerektiği kişisel koruyucu donanımlar bölümden bölüme değişiklik gösterip genel anlamda baret, göz koruyucu, maske, çelik burunlu ayakkabı, eldiven, kulak koruyucu olmak üzere kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Tablo 10. Çalışan Sayısı, Ankete Katılım Durumu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	5	81	1	87
Ankete Katılım Sayısı	1	18	0	19
Ankete Katılım Oranı (%)	20	22,22	0	21,9

A firmasının 5 kadın, 81 erkek, 2 engelli çalışandan, ankete katılım; kadınlarda %20, erkeklerde % 22,22 olmak üzere toplamda ankete katılım oranı % 21,9 ile gerçekleştirildi. (tablo 10)

Tablo 11.E İşyeri Anket Genel Tablosu

	İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz ?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisi- hangileridir ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?		
	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	Kişi S	Yüzde	
0-10 yıl	4	21																													
10 yıl-fazlası	15	79																													
İlköğretim			10	53																											
Yüksek okul			1	5,3																											
Lise			8	42																											
Evet					13	68						12	63	3	16	19	100					19	100	19	100						
Hayır					6	32						7	37	16	84	0	0					0	0	0	0						
Var							16	84										19	100												
Yok							3	16										0	0												
Gürültünün yüksek olması									11	58																					
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması									9	47																					
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması									6	32																					
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması									7	37																					
Denetimler olacağı zaman											2	11																			
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman											7	37																			
Sürekli											10	53														6	32				
Ara Sıra																									13	68					
Baret																					3	16									
Maske																					14	74									
Eldiven																					14	74									
Göz Koruyucu																					17	89									
Çelik Burunlu Ayakkab																					17	89									
Kulak Koruyucu																					18	95									
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																												8	42		
Çalışmamı engelliyor																												5	26		

E Firmasının Anket Sonuçları

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 4 kişi (%21,1) oranında '0-10 yıl', 15 kişi (%78,9) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir? Sorusuna 10 kişi (%52,26) oranında ilköğretim mezunu, 1 kişi (%5,26) oranında yüksek okul mezunu, 8 kişi (%42,1) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur. İşyeri üretiminde çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında en düşük orana sahip olan (%5,26) oranında yüksek okul mezunları olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 13 kişi (%68,4) oranında evet, 6 kişi (%31,6) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 16 kişi (%84,2) oranında var, 3 kişi (%15,8) oranında yok cevabı verildiği bulunmuştur. Çalışanların (%84,2) yüksek oranda çalışma ortamında olumsuz etkenlerden rahatsız olunduğunun belirtildiği bulunmuştur.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 11 kişi (%57,9) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 9 kişi (%47,4) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, 6 kişi (%31,6) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 7 kişi (%36,8) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız oldukları bulunmuştur.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 2 kişi (%10,5) oranında denetimler olacağı zaman, 7 kişi (%36,8) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu zaman, 10 kişi (%52,6) oranında sürekli cevabı verildiği bulunmuştur.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 12 kişi (%63,2) oranında evet, 7 kişi (%36,8) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur. Sigara içenlerin oranı sigara içmeyenlerin oranından daha fazla olduğu saptandı.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 3 kişi (%15,8) oranında evet, 16 kişi (%84,2) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur. Firmada Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılanların oranı %15, katılmayanlara (%84) oranla daha düşük olduğu haptandı.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 19 kişi (%100) oranında evet denildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 19 kişi (%100) oranında 'var' cevabı verildiği bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 3 kişi (%15,8) oranında baret, 14 kişi (%73,7) oranında maske, 14 kişi (%73,7) oranında eldiven, 17 kişi (%89,5) oranında göz koruyucu, 17 kişi (%89,5) oranında çelik burunlu ayakkabı, 18 kişi (%94,7) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu soruya en yüksek % 94,07 oran ile çelik burunlu ayakkabı

en düşük cevap alan ise % 16 ile baret bulundurulmalıdır cevabı verildiği tespit edildi.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? 19 kişi (%100) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? 19 kişi (%100) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 6 kişi (%31,6) oranında sürekli, 13 kişi (%68,4) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 8 kişi (%42,1) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 5 kişi (%26,3) oranında çalışmamı engelliyor denildiği bulunmuştur.(tablo 11)

4.6. ANKET CEVAPLARI İŞİĞİNDA FİRMA KARŞILAŞTIRILMASI

Tablo 12. Firma Karşılaştırma Tablosu

	Çalışma ortamımızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?					Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?					Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?					Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?					Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?				
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
FİRMALAR																									
0-10 yıl																									
10 yıl-fazlası																									
İlköğretim																									
Yüksek okul																									
Lise																									
Evet						47	50	50	35	63	37	38	10	15	16	100	69	90	95	100					
Hayır						53	50	50	65	37	63	62	90	85	84	0	31	10	5	0					
Var																					100	100	100	100	100
Yok																					0	0	0	0	0
Gürültünün yüksek olması																									
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması																									
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması																									
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması																									
Denetimler olacağı zaman	16	31	15	20	31																				
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman	11	31	20	25	37																				
Sürekli	75	38	65	55	53																				

Tablo 12. Firma Karşılaştırma Tablosu

	İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?					Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?					Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?					Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?					Kullanmıyorsanız neden ?				
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
FİRMALAR																									
0-10 yıl																									
10 yıl-fazlası																									
İlköğretim																									
Yüksek okul																									
Lise																									
Evet						95	81	85	90	100	89	100	95	95	100										
Hayır						5	19	15	10	0	11	0	5	5	0										
Var																									
Yok																									
Gürültünün yüksek olması																									
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması																									
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması																									
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması																									
Denetimler olacağı zaman																									
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman																									
Sürekli																37	44	30	40	32					
Ara Sıra																53	56	65	55	68					
Baret	44	38	25	0	16																				
Maske	68	50	45	45	74																				
Eldiven	58	63	65	25	74																				
Göz Koruyucu	74	44	50	65	89																				
Çelik Burunlu Ayakkab	95	81	85	65	89																				
Kulak Koruyucu	63	63	70	80	95																				
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																					37	38	55	60	42
Çalışmamı engelliyor																					26	10	15	0	18

Tablo 12. Firma Karşılaştırma Tablosu

	İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?					Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?					Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?					Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?					Kullanmıyorsanız neden ?				
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
FİRMALAR																									
0-10 yıl																									
10 yıl-fazlası																									
İlköğretim																									
Yüksek okul																									
Lise																									
Evet						95	81	85	90	100	89	100	95	95	100										
Hayır						5	19	15	10	0	11	0	5	5	0										
Var																									
Yok																									
Gürültünün yüksek olması																									
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması																									
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması																									
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması																									
Denetimler olacağı zaman																									
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman																									
Sürekli																37	44	30	40	32					
Ara Sıra																53	56	65	55	68					
Baret	44	38	25	0	16																				
Maske	68	50	45	45	74																				
Eldiven	58	63	65	25	74																				
Göz Koruyucu	74	44	50	65	89																				
Çelik Burunlu Ayakkab	95	81	85	65	89																				
Kulak Koruyucu	63	63	70	80	95																				
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																					37	38	55	60	42
Çalışmamı engelliyor																					26	10	15	0	18

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? % 79 oranıyla en yüksek oranda tecrübeli çalışanı ile E firması olduğu, %65 oranıyla en yüksek 10 yıldan da az iş hayatı olan daha az tecrübeye sahip çalışanı olan C firması olduğu saptandı.

2) Öğrenim durumunuz nedir? Yüksek okul mezunu çalışanı olmayan B ve C firması olduğu %21 oranında en fazla yüksek okul mezunu sayısına sahip olan A firması olduğu saptandı. A firma çalışanı diğer firmalara oranla eğitim düzeyi yüksekken B, C, D ve E firma çalışanların ilköğretim mezun oranın lise mezunu oranından daha yüksek olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Bütün firmalarda, evet diyenlerin oranı hayır diyenlerin oranına göre daha yüksek olduğu saptandı.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Bütün firmalarda, var diyenlerin oranı yok diyenlerin oranına göre daha yüksek olduğu saptandı.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? A firması %5 ile en düşük oranda 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' denildiği, B ve C firmaları %80 ile yüksek oranda olduğu saptandı.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? % 75 ile en yüksek oranda A firması sürekli cevabın verildiği saptandı.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? % 63 ile en yüksek oranda E firması sigara kullanıldığı bulunmuştur. %65 ile en yüksek oranda sigara içmeyen D firması olduğu saptandı.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? %38 oranıyla en fazla katılımı gerçekleştiren B firması, %90 oranında etkinliklere katılmadıkları C firması olduğu saptandı.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Bütün firmalarda, evet diyenlerin oranı hayır diyenlerin oranına göre daha yüksek olduğu saptandı.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Bütün firmalarda, evet (% 100) diyenlerin oranı hayır diyenlerin oranına göre daha yüksek olduğu saptandı.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? D firması baret cevabı verilmediği, % 95 oranına E firması kulak koruyucusu diyerek en yüksek orana sahip olduğu saptandı.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? B firması % 19 oranında hayır denildiği diğer firmalar yüksek oranla evet denildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? B firması % 19 oranında hayır denildiği diğer firmalar yüksek oranda evet kullanılıyor denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Firmaların hepsi tabloda olduğu gibi 'ara sıra' seçeneği 'sürekli' seneğinden daha yüksek bir oranda olduğu saptandı.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? D firması %60 en yüksek oranda 'rahat değil, beni rahatsız ediyor', A firması %26 oranında 'çalışmamı engelliyor' denildiği bulunmuştur.(tablo 12)

4.7. Anket Uygulamasının Genel Sonuçları

Tablo 13. Anket katılım genel kişi tablosu

	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
Çalışan Sayısı	76	616	5	697
Ankete Katılım Sayısı	10	84	0	94
Ankete Katılım Oranı (%)	13,2	13,6	0	13,5

Anket; 5 ayrı firmada, 76 kadın, 616 erkek ve 5 engelli çalışanı olmak üzere toplam 697 çalışan arasından 94 çalışana uygulandı. Ankete katılım %13,2 kadın çalışan, % 13,6 erkek katılım olmak üzere toplamda % 13,5 oranında birebir anket uygulandı. (tablo 13)

Tablo 14. Anket Genel Sonuç Tablosu

	İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Güvenliği eğitime ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan TSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirilmeniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanıyorsanız neden ?		
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	
0-10 yıl	39	41																													
10 yıl-fazlası	55	59																													
İlköğretim			51	54																											
Yüksek okul			6	6																											
Lise			37	39																											
Evet					64	68					46	49	21	22	86	91							85	90	90	96					
Hayır					30	32					48	51	73	78	8	9							9	10	4	4					
Var							83	88													94	100									
Yok							11	12													0	0									
Gürültünün yüksek olması									46	49																					
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması									37	39																					
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması									20	21																					
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması									30	32																					
Denetimler olacağı zaman											17	18																			
İG uzmanı veya işyeri hekim firmada olduğu zaman											23	24																			
Sürekli											54	57														34	36				
Ara Sıra																										56	60				
Baret																															
Maske																						23	24								
Eldiven																						53	56								
Göz Koruyucu																						53	56								
Çelik Burunlu Ayakkab																						51	54								
Kulak Koruyucu																						78	83								
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																						70	74								
Çalışmamı engelliyor																												44	47		
																												16	17		

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 39 kişi (%41) oranında '0-10 yıl', 55 kişi (%59) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir? Sorusuna 51 kişi (%54) oranında ilköğretim mezunu, 6 kişi (%6) oranında yüksek okul mezunu, 37 kişi (%39) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur. İşyeri üretiminde çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında en düşük orana sahip olan (%6) oranında yüksek okul mezunları olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitime ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 64 kişi (%68) oranında evet, 30 kişi (%32) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

"Ülkemizde işletmeler genellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde, iş güvenliği organizasyonu, eğitimi ve denetimi istenilen düzeyde olmaması, iş kazalarını artırıcı bir etki yapmaktadır." [17] Her iş yerinde iş güvenliğine dair yapılan her eylem zaman vb hiçbir kısıtlama yaşamadan gerçekleştirilmelidir.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 83 kişi (%88) oranında var, 11 kişi (%12) oranında yok cevabı verildiği bulunmuştur. Çalışanların (%88) yüksek oranda çalışma ortamında olumsuz etkenlerden rahatsız olunduğunun belirtildiği bulunmuştur.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 46 kişi (%49) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 37 kişi (%39) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, 20 kişi (%21) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 30 kişi

(%32) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız oldukları bulunmuştur.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 18 kişi (%18) oranında denetimler olacağı zaman, 23 kişi (%24) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu zaman, 54 kişi (%57) oranında sürekli cevabı verildiği bulunmuştur.

6) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 46 kişi (%49) oranında evet, 48 kişi (%51) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur. Sigara içenlerin oranı sigara içmeyenlerin oranından daha fazla olduğu saptandı.

7) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 21 kişi (%22) oranında evet, 73 kişi (%78) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 86 kişi (%91) oranında evet, 8 kişi (%9) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 94 kişi (%100) oranında 'var' cevabı verildiği bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 23 kişi (%24) oranında baret, 53 kişi (%56) oranında maske, 53 kişi (%56) oranında eldiven, 51 kişi (%54) oranında göz koruyucu, 78 kişi (%83) oranında çelik burunlu ayakkabı, 70 kişi (%74) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu

soruya en yüksek % 83 oran ile çelik burunlu ayakkabı en düşük cevap alan ise % 24 ile baret bulundurulmalıdır cevabı verildiği tespit edildi.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz?

Sorusuna 9 kişi (%10) oranında hayır, 85 kişi (%90) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 4 kişi (%4) oranında hayır denildiği, 90 kişi (%96) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 34 kişi (%36) oranında sürekli, 56 kişi (%60) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 44 kişi (%47) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 16 kişi (%17) oranında çalışmamı engelliyor denildiği bulunulmuştur.(tablo 14)

İşveren açısından yaygın anlayış; “ Piyasada olabildiğince en ucuz kişisel koruyucu donanımları işçilere vermektir.” [18] En ucuz değil de en uygun kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

Resim 6. Anket Çalışmasından Örnek

Çalışanların kişisel koruyucu donanımı ara sıra kullanım diyenlere bakıldığında aslında kişisel koruyucu donanım kullanmak gerektiği ve çalışmanı koruduğu farkında olduğu resim 6' de görülmektedir.

Resim 6 da olduğu gibi çalışanın 2 adet KKD (çelik burunlu ayakkabı ve kulak koruyucu) kullanması gerekiyorken çalışanın çelik burunlu ayakkabı kullanıp kulak koruyucu ise kullanmadığı gözlemlenmiştir. Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanır mısınız sorusuna “evet” diyenlerin arasında kişinin kullanması gerektiği çelik burunlu ayakkabı ve kulak koruyucusu iken resim 6'da olduğu gibi bir adet kişisel koruyucu donanım kullanması durumunda da evet ben kullanıyorum denildi.

İşyerinde kişisel koruyucu donanım kullananlara hangi sıklıkta kullanırsınız sorusuna % 60 oranında ara sıra kullanım cevabı verildiği saptandı. İşyerinde kişisel koruyucu donanımları sürekli değil de ara sıra kullananların oranı; rahat değil beni rahatsız ediyor(% 47), çalışmamı engelliyor (% 17) olarak saptandı.

Resim 7. Çalışanın çelik burunlu ayakkabıya yaptığı operasyon

Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanmadan çalışmalarda buldukları belgindir. Çalışanlar kişisel koruyucu donanım kullanması hususunda bir takım eksik ve sıkıntılara karşı KKD kullanma isteğinin olduğu da belgindir. KKD kullanma kültürünün oturması için İSG görevlilerin çaba harcaması önemlidir. Türkiye’de kişisel koruyucu donanım üretimi konusunda birtakım ergonomik vb. yetersizlikler olduğu görülmektedir. Kişisel koruyucu donanımdaki eksiklik çalışanı, işvereni ve İSG çalışanını aynı anda zor durumda bırakmaktadır. Birtakım eksiklerle üretilen KKD’lerin kullanıcı tarafından kendince çözümler üreterek kullanıldığı görülmektedir. (Resim 7). Bu ve buna benzer sıkıntılar hızlıca çözüme kavuşturularak kişisel koruyucu donanım kullanma kültürünün hızlıca oturması sağlanmalıdır. Kişisel koruyucu donanım ürünlerinin daha ergonomik olması hususunda ‘ne yapabiliriz?’ sorununun araştırılması, KKD kullanımının yaygınlaşması için kamu ve toplumun her kesiminden destek ve hoşgörü ile bakılması kullanma kültürünün oturmasına hız katacaktır.

4.8. Ankete Katılan Çalışanların Öğrenim Durumuna Göre Sonuçları

Tablo 15. Çalışan ilköğretim mezunu

	Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde
İlköğretim	51	54										
Evet			35	69			50	98				
Hayır			16	31			1	2				
Var					51	100						
Yok					0	0						
Sürekli									19	37		
Ara Sıra									31	61		
Rahat değil, beni rahatsız ediyor											23	45
Çalışmamı engelliyor											9	18

Tablo 16. Çalışan lise mezunu

	Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde
Lise	37	39										
Evet			25	68			34	92				
Hayır			12	32			3	8				
Var					37	100						
Yok					0	0						
Sürekli									11	30		
Ara Sıra									23	62		
Rahat değil, beni rahatsız ediyor											19	51
Çalışma mı engelliyor											7	19

Tablo 17. Çalışan Yüksek Okul mezunu

	Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde
Yüksek okul	6	6										
Evet			4	67			6	100				
Hayır			2	33			0	0				
Var					6	100						
Yok					0	0						
Sürekli									4	67		
Ara Sıra									2	33		
Rahat değil, beni rahatsız ediyor											2	33
Çalışma mı engelliyor											0	0

İlköğretim mezunu katılımcıların % 39'unu oluşturmakta olduğu bulunmuştur. İlköğretim mezunların 'Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?' sorusuna %68 oranında 'evet' cevabı, %32 oranında 'hayır' cevabı verildiği, lise mezunların aynı soruya %69 oranında 'evet' cevabı, %31 oranında 'hayır' cevabı verildiği, yüksek

okul mezunların aynı soruya %69 oranında 'evet' cevabı, %31 oranında 'hayır' cevaplarıyla birbirine yakın cevap verildiği saptandı. Oranlara bakılacak olursa; yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli bulunması, yetersiz bulunmasından daha yüksek bir oran olduğu saptandı. (tablo 15,16,17)

Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ? sorusuna % 100 oranında 'var' cevabı verildiği bulunmuştur. (tablo 15,16,17)

Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? sorusuna yüksek okul mezunları ile ilköğretim mezunların %100 oranında 'evet' cevabı verildiği, lise mezunların ise % 8'i oranında 'hayır' cevabı verildiği bulunmuştur. (tablo 15,16,17)

Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? sorusuna ilköğretim mezunları % 98 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, %2 oranında 'ara sıra' cevabı verildiği bulunmuştur. Lise mezunların %92 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, %8 oranında 'ara sıra' cevabı verildiği bulunmuştur. Yüksekokul mezunların ise daha düşük bir oran ile %67 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, % 33 oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur. (tablo 15,16,17)

Kullanmıyorsanız neden? sorusuna ilköğretim mezunları % 45 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, %18 oranında 'Çalışmamı engelliyor' cevabı verildiği bulunmuştur. Lise mezunların %51 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, %19 oranında 'Çalışmamı engelliyor' cevabı verildiği bulunmuştur. Yüksekokul mezunların ise %67 oranında 'Rahat değil, beni rahatsız ediyor' cevabı, % 33 oranında 'Çalışmamı engelliyor' cevabı verildiği bulunmuştur. (tablo 15,16,17)

4.9- YAŞ GRUBU (35-54) ANKET SONUÇLARI

Yapılan anket çalışmasında çalışan yaş grubu aşağıdaki tabloda olduğu gibidir. Tablo 18 incelendiğinde 35-54 yaş grubu çalışanların sayı bazında daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 18. Anket Katılım Yaş Grubu Tablosu

Yaş Grubu	Kadın		Erkek		Topla
	sayı	yüzde	sayı	yüzde	
18-24	5	5	17	18	22
25-34	5	5	23	24	28
35-54	0	0	41	44	41
55-+	0	0	3	3	3
Toplam	10	11	84	89	94

Tablo 18 incelendiğinde % 11 kadın çalışan, %89 erkek çalışan olduğu anlaşılmaktadır. Tabloya bakıldığında anket çalışması yapıldığı işyerlerinde 35 yaşından daha büyük kadın çalışanın olmadığı görülmektedir. Yaş gruplarına bakıldığında zaman %44 oran ile en yüksek orana sahip olan 35 ile 54 yaş grubu çalışanların olduğu saptanmaktadır.

Tablo 19. 35-54 Yaş Gurubu Tablosu

	İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ?		Öğrenim durumunuz nedir ?		Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?		Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?		Var ise aşağıdakilerden hangisini kullanıyor ?		Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?		Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz ?		Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz ?		Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi ?		Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?		İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?		Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ?		Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz ?		Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?		Kullanmıyorsanız neden ?	
	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde	Kişi S.	Yüzde
0-10 yıl	4	10																												
10 yıl-fazlası	37	90																												
İlköğretim			25	61																										
Yüksek okul			4	10																										
Lise			12	29																										
Evet					27	66							20	49	8	20	40	98					40	98	41	100				
Hayır					14	34							21	51	33	80	1	2					1	2	0	0				
Var							34	83										41	100											
Yok							7	17										0	0											
Gürültünün yüksek olması									16	39																				
Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması									18	44																				
Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması									8	20																				
El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması									13	32																				
Denetimler olacağı zaman											6	15																		
İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada olduğu zaman											7	17																		
Sürekli											28	68														14	34			
Ara Sıra																										27	66			
Baret																						14	34							
Maske																						27	66							
Eldiven																						29	71							
Göz Koruyucu																						33	80							
Çelik Burunlu Ayakkab																						35	85							
Kulak Koruyucu																						33	80							
Rahat değil, beni rahatsız ediyor																											20	49		
Çalışmamı engelliyor																											7	17		

1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu? Sorusuna 4 kişi (%10) oranında '0-10 yıl', 37 kişi (%90) oranında '10 yıl-fazlası' cevabı verildiği bulunmuştur.

2) Öğrenim durumunuz nedir? Sorusuna 25 kişi (%61) oranında ilköğretim mezunu, 10 kişi (%10) oranında yüksekokul mezunu, 12 kişi (%29) oranında lise mezunu olduğu bulunmuştur. 35-54 yaş grubu çalışanların öğrenim durumuna bakıldığında en düşük orana sahip olan (%10) oranında yüksekokul mezunları olduğu saptandı.

3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 27 kişi (%66) oranında evet, 14 kişi (%34) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır? Sorusuna 34 kişi (%83) oranında var, 7 kişi (%17) oranında yok cevabı verildiği bulunmuştur. Çalışanların (%83) yüksek oranda çalışma ortamında gürültünün olması gibi etkenlerden rahatsız olunduğunun belirtildiği saptandı.

4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir? Sorusuna 16 kişi (%39) oranında 'Gürültünün yüksek olması' 'dan, 18 kişi (%44) oranında 'Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması' 'dan, 8 kişi (%20) oranında 'Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme-malzeme düşmesi, çarpması ve çapak fırlamasının olması' 'dan, 13 kişi (%32) oranında 'El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması' 'dan rahatsız oldukları bulunmuştur.

5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır? Sorusuna 6 kişi (%15) oranında denetimler olacağı zaman, 7 kişi (%17) oranında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi işyerinde olduğu

zaman, 28 kişi (%68) oranında s¼rekli cevabı verildiği bulunmuştur.

6) T¼t¼n ve t¼t¼n ¼r¼nlerini kullanıyor musunuz? Sorusuna 20 kişi (%49) oranında evet, 21 kişi (%51) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

7) K¼lt¼r-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz? Sorusuna 8 kişi (%20) oranında evet, 33 kişi (%80) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

8) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Sorusuna 40 kişi (%98) oranında evet, 1 kişi (%2) oranında hayır cevabı verildiği bulunmuştur.

9) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır? Sorusuna 41 kişi (%100) oranında 'var' cevabı verildiği bulunmuştur.

10) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır? Sorusuna 14 kişi (%34) oranında baret, 27 kişi (%66) oranında maske, 29 kişi (%71) oranında eldiven, 33 kişi (%80) oranında g¼z koruyucu, 35 kişi (%85) oranında elik burunlu ayakkabı, 33 kişi (%80) oranında kulak koruyucusu bulunmalıdır cevabı verildiği bulunmuştur. Bu soruya en y¼ksek % 85 oran ile elik burunlu ayakkabı en d¼ř¼k cevap alan ise % 34 ile baret bulundurulmalıdır cevabı verildiği saptandı.

11) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 1 kişi (%2) oranında hayır, 40 kişi (%98) oranında evet cevabı verildiği bulunmuştur.

12) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Sorusuna 41 kişi (%100) oranında evet denildiği bulunmuştur.

12.1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz? Sorusuna 14 kişi (%34) oranında sürekli, 27 kişi (%66) oranında ara sıra cevabı verildiği bulunmuştur.

12.2) Kullanmıyorsanız neden? Sorusuna 20 kişi (%49) oranında rahat değil, beni rahatsız ediyor, 7 kişi (%17) oranında çalışmamı engelliyor denildiği bulunmuştur. (tablo 19)

SONUÇ VE ÖNERİLER

✓ Tablolar incelendiğinde yapılan İSG eğitimlerinin süresini yeterli buluyor musunuz sorusuna hayır denilmesi aslında eğitimlerin yetişkin eğitime uygun yapılmadığı anlaşılmaktadır. İş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi eğitimlerinde yetişkin eğitimi formasyonuna daha çok zaman ayrılarak detaylı işlenmelidir.

✓ “Kazaların uzun vadeli olarak azaltılması da güvenlik kültürünün özümsemesine bağlıdır. Bu nedenle, gelecekte işgücüne katılacak bireylerin tahsil döneminde aldıkları İSG eğitimi, çalışırken aldıkları eğitimden daha önemlidir.” [19] Tahsil döneminde İSG eğitimlerinin alınmayıp çalışma hayatına başladıktan sonra eğitimin gerçekleşmesi, İSG kültürünün oturmasında hijyen, çalışma ortamı, KKD kullanımı gibi olumsuz etki oluşturmaktadır. Tablo 17’de de olduğu gibi öğrenim durumu yüksek okul olan çalışanların KKD kullanımı daha yüksek bir oranda olduğu saptandı. Tahsil dönemi müfredatında temel iş sağlığı ve güvenliği ders veya konu şeklinde işlenmelidir.

✓ Yönetmelik tarihleri ve yönetmelik revize bakıldığında son yollarda olduğunu saptanmaktadır. Anket sonuçları incelendiğinde KKD’nin neye yaradığını biliyorum, eğitimini de yeterli aldım gibi sorulardan sonra aynı oranda kullanım gerçekleşmemekte olduğunu ve bunun İSG kültürünün henüz tam yerleşmediği anlaşılmaktadır. Çalışanların bugüne kadar iş hayatında yeni yeni katılım sağladığı İSG kültürünün yaygınlaşması ve uygulanması için İşyerinde yapılan iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları arasında yer alan İSG eğitimlerinin süresi artırılıp sık periyotlarda eğitim yapılmalıdır.

✓ Yönetmeliğe göre “İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır” [8]. Yapılan İSG eğitimlerin bu madde gereğince çalışma saatleri içerisinde yapılmalı veya çalışma saatleri dışında yapılarak mesai saatlerinden sayılmaktadır. Eğitimci, yönetmelikçe verilen İSG eğitim süresini gerekli durumda beş dakika uzatması halinde işverenin-işyerinin yaşayacağı üretim durumunu ister istemez düşünmektedir. Bu da eğitimi olumsuz etkileyebilmektedir. İSG çalışmalarında işveren-işyeri ve çalışanların teşviki amaçlı düzenlemeler yapılmalıdır. Çalışanların eğitimde geçirdiği sürece işyerine maddi destek sağlanmalıdır.

✓ Yapılan çalışmalarda yukarıda görüldüğü gibi eğitim düzeyi yükseldikçe kişisel bakıma daha özen gösterildiği, eğitim düzeyi düşük olan ilkökul mezunu çalışanların daha az kişisel bakıma özen gösterdiği saptandı. Kişisel bakım, kişisel özen, kişisel sağlık korunma, kişisel koruyucu donanım kullanma vb. gerekliliklerin ilkökul sıralarında konu edilerek uygulama yapılması öneriler arasındadır.

✓ Kişisel koruyucu donanım kullanma isteği ve teşviki konusunda “iş ayakkabısının renkli olması, konforlu olması ve daha ortopedik olması” gibi KKD uygulamaları, kullanımı artırma olasılığını yüksektir. Çalışmalar sosyal etkinlik projeleriyle desteklenilebilir.

KAYNAKÇA

- 1) 17.07.2013 / Resmi Gazete Sayısı: 28710 , İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
- 2) Değ.28.09.2014/ Resmi Gazete Sayısı: 29133, makina Emniyet Yönetmeliği
- 3) 20.07.2013 / Resmi Gazete Sayısı: 28713, İşyeri Hekimi ve diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri hakkında Yönetmeliği.
- 4) 02.07.2013/ Resmi Gazete Sayısı:28695 madde 2,4,5,6, ek-2 Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.
- 5) İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı, İSGÜM TARİHÇESİ, <http://www.isgum.gov.tr/Default.aspx?Ink=157>
06/09/2015
- 6) Büyük Larousse, Cilt 5, Sayfa 3171, Dilaver Paşa Nizamnamesi
- 7) Alpagut, G. AB Perspektifinde İSG Uygulamaları, İnşaat Sanayi Yayınları: Ankara; 2005.
- 8) 15.05.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28648 madde 6,8,11,13,14,15, ek-1 Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- 9) 29.12.2012 Resmi Gazete Sayısı 28512 madde 10 İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik

10) <http://www.antalyaisguvenligiuzmani.com/2013/01/kkd-kullanm-kontrol-listesi.html> Resim 1. KKD Örnek Resimler 13.09.2015.

11) Çalışanların Gürültü ile ilgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik, 28.07.2013 Resmi Gazete S. 28721.

12) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Başkanlığı, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İnceleme Aratırma) Yayın No: 51 Ankara 1994n- s:86

13) Respektimi Dhe Mbrojtja e Te Drejtave TePunetoreve Ne Kosove http://www.solidar.org/IMG/pdf/37_kosovo_labourlaw_albanian.pdf 02.02.2016

14) Kobitek Kobilerin iş Portalı http://kobitek.com/mercer_haftalik_calisma_saatleri_analizi 02.02.2016

15) Integration in Deutschland <http://www.integration-in-deutschland.net/index.php?id=59&L=1> 02.02.2016

16) Kılış İ., Demir S. İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verme Yükümlülüğü Üzerine Bir İnceleme, Çalışma İlişkileri Dergisi, 2012, C.3, Sayı.1, ss.23-47.

17) Camkurt M.Z. İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi, TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, 2007, C.20, S.6, ss.80-106.

18) Taşyürek M. Kişisel Koruyucu Donanımlar, Türk Tabipleri Birliği Mesleki Hastalık Ve Güvenlik Dergisi, S:18, Ocak, Şubat, Mart 2007, ss.18-26.

19) Yılmaz F. Ülkemizde İSG Eğitiminde Model Arayışı
(http://www.csgb.gov.tr/csgbPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/isggm/dosyalar/ISG_Dergiler/35) 02.02.2016

Ek 1 :

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ İSG YÜKSEK LİSANS PROGRAMI ANKET FORMU

A) İSG EĞİTİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE ÇALIŞMA

ORTAMI

- 1) İş hayatına başlayalı kaç yıl oldu ? 0-10 10 yıl-
fazlası
- 2) Öğrenim durumunuz nedir ? ilköğretim Yüksek
okul Lise
- 3) Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine ayrılan süreyi yeterli buluyor
musunuz? Evet Hayır
- 4) Çalışma ortamınızda sizi rahatsız eden olumsuz etken var mıdır ?
 Var Yok
- 4.1) Var ise aşağıdakilerden hangisi-hangileridir ?
 - Gürültünün yüksek olması
 - Göz-Solunum-deri için zarar verici toz, çapak, kimyasalların olması
 - Baş-boyun- gövdeyi etkileyecek düşme- malzeme düşmesi, çarpması
ve çapak fırlamasının olması
 - El-ayak parmak ezilme, delinme, sıkışma, kapılma olması
- 5) Çalışma ortamınızda iş güvenliği önlemleri genelde ne zaman alınır ?
 - Denetimler olacağı zaman İG uzmanı veya İşyeri hekim firmada
olduğu zaman Sürekli

B) ALIŞKANLIKLAR;

- 1) Tütün ve tütün ürünlerini kullanıyor musunuz?
- Evet Hayır
- 2) Kültür-sanat, panel, konferans etkinliklerine katılıyor musunuz?
- Evet Hayır

C) KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM

- 1) Yapılan İSG eğitimlerinde kişisel koruyucu donanım hakkında bilgilendirildiniz mi? Evet Hayır
- 2) Herhangi bir kişisel koruyucu donanım kullanma ihtiyacınız var mıdır ?
 Var Yok
- 3) İşyerinizde hangi kişisel koruyucu donanım bulundurulmalıdır ?
☐ Baret	☐ Göz Koruyucu
☐ Maske	☐ Çelik Burunlu Ayakkabı
☐ Eldiven	☐ Kulak Koruyucu
- 4) Hangi KKD'nin neyi koruduğunu biliyor musunuz ? Evet
 Hayır
- 5) Çalışırken kişisel koruyucu donanım kullanıyor musunuz? Evet
 Hayır
- 5-1) Evet ise hangi sıklıkta kullanıyorsunuz ?
 Sürekli Ara Sıra
- 5-2) Kullanmıyorsanız neden ? Rahat değil, beni rahatsız ediyor
 Çalışmamı engelliyor

D) ÇALIŞANIN ;

Sektörü : Yaşı :
Firması : Cinsiyeti :
Bölümü : Doğum Yeri :

T.C.
İstanbul
YENİ YÜZYIL
ÜNİVERSİTESİ

Etik Kurul Başkanlığı

10.03.2016

Sayın Ömer KARTAL ;

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Etik Kurulunun 10.03.2016 tarihinde yaptığı toplantı sonucunda “ İşyerinde Çalışan Eğitimi ve Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı “ başlıklı yüksek lisans tez çalışmanız etik kurulumuzca UYGUN bulunmuştur.

Prof. Dr. Tülay İREZ
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Etik Kurul Başkanı

Prof. Dr. Haluk İşeri

Üye

Prof. Dr. Yaşar Hacısalihoğlu

Üye

Prof. Dr. Ayşegül Topal Sarıkaya

Üye

Prof. Dr. İmer Okar

Üye

Prof. Dr. Mine Küçükler

Üye

Prof. Dr. Yavuz Kaplan

Üye

Prof. Dr. Günseli İşçi

Üye

Prof. Dr. Emir Tan

Üye